

СТАНОВИЩЕ

ОТ

проф. д.н. Мария Нейкова Кънева

член на научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висше образование 3.6 Право (научна специалност “Финансово право”), обявен в ДВ, бр. 1/10.01.2025 г. от
Университета за национално и световно стопанство

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Основание за изготвяне на настоящото становище е определянето ми за член на научно жури, за провеждане на конкурсна процедура за заемане на академична длъжност „професор“ в професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност “Финансово право”.

- **Общо представяне на процедурата и на кандидата**

Конкурсната процедура се развива в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и в съответствие с изискванията на вътрешната уредба утвърдена и приложима в рамките на Университета за национално и световно стопанство (УНСС).

Кандидатът в настоящата конкурсна процедура, доц. д-р Нина Стефанова Чилова, е признат учен, с доказан опит и постижения в утвърждаването и развитието на правната наука и особено в тематика попадаща в обхвата на научната специалност “Финансово и данъчно право”.

От 2010 година до настоящия момент доц. Чилова е част от академичния състав на Университета за национално и световно стопанство, като от 2017 година заема академичната длъжност “доцент” към катедра “Публичноправни науки”, а към момента е в.и.д ръководител на катедрата.

Административен и управленски опит, доц. Чилова придобива както в структури пряко ангажирани с образователна и научно изследователска дейност, но също и ръководейки органи на изпълнителната власт на национално ниво, като в периода 23.02.2005 – 16.08.2006 година заема длъжността министър на културата на Република България.

Личностните качества на кандидата, особената ѝ заслуга и принос към утвърждаване на университетските традиции и академичния дъх са изразени чрез нейната инициативност, но и чрез нейното активно участие в значими научни форуми, сред които: 30 години Юридически факултет на УНСС (реализиран през 2021 година) и 100 г. УНСС (реализиран през 2020 година), както и научната конференция на ЮФ на УНСС „Предизвикателства пред правното регулиране“ под патронажа на проф. д-р Д. Димитров - ректор на УНСС (през 2023 година.).

Пряката ѝ ангажираност с провеждането на значими мероприятия, но и представянето в рамките на форумите на актуални научни теми и разработки имащи приносен характер, включително и в областта на настоящата конкурсна процедура, следва да бъдат отбелязани и отчетени със своя приносен характер. Сред важните и актуални теми, с авторството на доц. Д-р Нина Чилова, се открояват научни теми посветени на “Данъчно правните отношения съгласно действащото законодателство”, Финансова контролна компетентност на органите на местната власт съгласно действащото законодателство”, “Правно-организационна форма на лечебните заведения. Лечебни заведения, като вид - публични предприятия, съгласно действащото законодателство. Правен режим. Органите на управление и контрол ” и др.

Наравно с научноизследователската, преподавателска и академична дейност, доц. д-р Нина Чилова е пряко ангажирана с разработване и въвеждане на нови учебни курсове и учебни програми, признати и ползвани както в УНСС, така и в други образователни институции. Сред тях се открояват магистърска програма “Финансов контрол и финансово право” към „Финансово-счетоводен“ факултет ,кафедра „ Финансов контрол“, УНСС – учебна дисциплина “данъчно-процесуално право”. Магистърска програма в “Общикономически факултет” на УНСС, с учебни дисциплини “Данъчно-процесуално право” и дисциплина “Европейско и международно данъчно право”. С

приносен характер могат да бъдат отличени и учебните програми по докторските дисциплини “материално данъчно право” и “процесуално данъчно право”.

Доц. Чилова е ангажирана и при реализирането на преподавателска дейност и участва в преподаване по учебни дисциплини, в рамките на магистърска програма, и преподаване по “Данъчно право”, като едновременно това допринася и с разработване на казуси и иновативни методи за магистри обучаващи се по специалност “право”, в учебната дисциплина „Данъчно право“ и с разработването на казуси по “данъчно право” за държавни изпити в регулирана професия “Право”.

Доц. Чилова е автор на Ръководство (с научно рецензиране) за Държавен изпит по Публичноправни науки, като ръководството е предназначено за студентите в V курс, специалност „Право“. Тя е автор и на учебник (с научно рецензиране) по Данъчно право. Учебникът е предназначен за студентите в специалност „Право“.

- **Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата**

В рамките на настоящата конкурсна процедура, с особено важно значение и принос се откроява продукцията, разработена и представена от доц. д-р Нина Чилова. Самостоятелният монографичен труд посветен на **“Правни аспекти на финансовия контрол на НЗОК”** (ИК-УНСС, 2024г., ISBN 978-619-232-856-6) представлява първото по рода си цялостно научно изследване на финансовия контрол, осъществяван от органите на Националната здравноосигурителна каса (по смисъла на чл.72, ал.2 Закона за здравното осигуряване). Представеният научен труд отговаря на всички нормативно установени изисквания за авторски монографичен труд, в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Съществена е важността по отношение на представеното научно изследване върху темата за “Правни аспекти на финансовия контрол на НЗОК” и обективизирането му в самостоятелен монографичен труд предвид обстоятелството, че финансовия контрол на НЗОК е ключов елемент за осигуряване на устойчивост и справедливост в системата на здравното осигуряване като съчетава както превантивни, така и последващи мерки за надзор и отчетност. Представеният от доц. Чилова монографичен труд се откроява с няколко приносни момента със съществено значение както за теорията, така и за практиката, предвид не само стойностният анализ на нормативната уредба и развитието на контролната рамка,

но също и идентифицирането на реалните проблеми в практиката на контролната дейност на НЗОК. Очертаните слабости, противоречия и възможности за подобрене на регулаторната база, както и разкриване на връзката между финансовия контрол и доверието в здравната система имат пряко отражение върху подобряване на качеството на услугите, справедливото разпределение на ресурсите, както и подчертаването на специфичната роля на финансовия контрол в рамките на публичната система.

Значимостта на темата, както и практическата насоченост и актуалност на научната разработка, наред с подчертано научно-приложните приноси на автора, както и институционалното значение, което се разкрива в монографичния труд посветен на “Правни аспекти на финансовия контрол на НЗОК”, откроява приноса на автора за подобряването разбирането за ефективно управление на публични средства в здравеопазването, както и за механизмите и ефективните начини са реализиране на финансовия контрол, който е необходим за гарантиране на устойчивостта на системата.

Доц. Чилова е автор на глава от колективна монография, посветена на **“Сравнителноправен анализ на данъка при източника през призмата на практиката на съда на ЕС”** (ИК-УНСС, 2023г., ISBN 978-619-232-722-4). В монографичния труд, в който доц. Чилова участва като съавтор, се анализира характеристиките на данъка при източника в българското данъчно право. Темата е от особена значимост поради свързаността ѝ с международния икономически оборот. Данъка при източника е ключов при трансграничните плащания, като освен това е предпоставка и за инвестиционна предвидимост, както и ролята на въвеждането на ясни правила за облагане при източника са критично важни за чуждестранни инвестиции и субекти опериращи на територията на Република България. Облагането при източника е една от най-важните и най-сложните и често изменяни области в данъчното право, изискваща високо ниво на юридически анализ. Фактът, че изследването представлява симбиоза от основни понятия на правото, икономиката и счетоводството. Изисква прилагането на подход, който има приносно и научно приложно значение, нещо което се откроява в частта с автор доц. Чилова.

В рамките на конкурсната процедура, доц. Чилова представя и богат набор от публикации. Темите, по които реализира публикационна дейност, се открояват със своя отличаващ се интердисциплинарен характер. Анализират се и се представят теми, пряко относими към направлението на настоящата конкурсна процедура, а именно публикации представящи: “Правна характеристика на изпълнителните основания по смисъла на

чл.209 от ДОПК”, “Правна характеристика на обезпечителните мерки по ДОПК ” , “ Бюджетът на НЗОК, част от системата на публичните финанси”, “Финансов контрол осъществяван от органите на НЗОК по ЗЗО”, “Поглед към обхвата на отговорността по чл.19,ал.1 и ал.2 от ДОПК и отговорността по чл.177 от ЗДДС ”, “Публичноправни аспекти на Национални рамков договор ”, “Производство по установяване на данъчни нарушения и налагане на наказания ” и др.

- **Научни и научно-приложни приноси**

Представената публикационна дейност откроява доц. Чилова като утвърден автор и изследовател в областта на публичното право, с изразена специализация в данъчното право, финансовото и административното право. Отличителните характеристики на темите очертават изследваните аспекти като актуални, практически значими и с особена правна важност и определена степен на сложност изискващи задълбочен юридически анализ и интердисциплинарен подход. Всяка една от представените публикации засягат ключови елементи от системата на публичните финанси, контролната дейност на държавата и юридическата отговорност като обединяват теоретични постановки с реални предизвикателства от правоприлагането.

Научната и практическа значимост в научните трудове на доц. д-р Нина Чилова се открояват с принос в усъвършенстването на правната теория, в обвързване на нормативната уредба с практиката, в очертаването на мост между правната теория и реалното правораздаване, и видим акцент върху финансовата дисциплина и публичния интерес. Авторът внася яснота в тълкуването на правни институти, като разграничава прецизно понятия и механизми, което подпомага развитието на доктрината.

Публикациите са ценен източник на практикуващи юристи, данъчни експерти, административни органи и контролни институции, тъй като предлагат конкретни тълкувания, аналитични рамки и критичен преглед върху приложението на закона.

Авторът изгражда аргументирани позиции по сложни въпроси от данъчното, финансовото и здравноосигурителното законодателство, позиции по спорни въпроси от практиката на приходните и здравноосигурителните органи, включително и във връзка с правната същност на националния рамков договор.

Приносителите моменти в научната дейност на доц. Чинова са насочени към концептуална яснота, систематичен подход, иновативност в тълкуването, както и принос към уеднаквяването на практиката. Подпомага изграждането на единна и предвидима правна система чрез детайлен анализ на казуси и законодателни празноти. Внася нов преглед върху установени правни конструкции, като предлага съвременни решения на практически и нормативни противоречия. Изследва теми в логическа и нормативна последователност, което допринася за тяхното цялостно разбиране и усъвършенстване.

Доц. Чинова заслужава признание като учен, юрист и изследовател с траен принос в развитието на правната наука в България. Нейните трудове не само допринасят за разширяването на теоретичните познания в областта на публичноправната уредба, но и оказват реално влияние върху правоприлагането, законодателната техника и професионалната практика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид изпълнението на всички нормативно установени изисквания за заемане на академична длъжност „професор“, съгласно изискванията на ЗРАСРБ, и на Правилника за неговото прилагане, и с оглед на цялостната положителна оценка на посочените по-горе характеристики в научната продукция подлежаща на оценяване в настоящата конкурсна процедура, изразявам своето положително становище и **предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за изготвяне на доклад-предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет на УНСС за избора на доц. д-р Нина Стефанова Чинова за заемане на академичната длъжност „професор“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 „Право“ (научна специалност “Финансово право”).**

14.04.2025 г.

Изготвил становището:

Проф. д.н. Мария Нейкова

OPINION

by

Prof. D.Sc. Maria Neikova Kaneva

Member of the academic jury for the procedure for the academic position of “Professor” in the field of higher education 3.6. Law (scientific field “Financial Law”), announced in State Gazette No. 1/10.01.2025 by the University of National and World Economy (UNWE)

DEAR MEMBERS OF THE ACADEMIC JURY,

The basis for providing this opinion is my appointment as a member of the scientific jury in the procedure for the appointment to academic position “Professor” in the professional field 3.6 “Law,” scientific specialty “Financial Law.”

- **General Presentation of the Procedure and the Candidate**

The procedure is being conducted in accordance with the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and its implementing regulations, as well as the internal rules adopted and applied by the University of National and World Economy (UNWE).

The candidate, Assoc. Prof. Dr. Nina Stefanova Chilova, PhD is a recognized scholar with proven experience and achievements in advancing legal science, particularly in the area of the scientific specialty “Financial and Tax Law.”

Since 2010, Assoc. Prof. Chilova has been part of the academic staff of UNWE, and since 2017 she has held the academic position of “Associate Professor” at the Department of Public Law. She is currently the acting head of the department.

Assoc. Prof. Chilova has acquired administrative and managerial experience not only within academic and research structures but also at the level of national executive authority, having served as Minister of Culture of the Republic of Bulgaria from 23.02.2005 to 16.08.2006.

Her personal qualities and contributions to preserving university traditions and academic spirit are evident in her initiative and active participation in significant academic events, including the 30th Anniversary of the UNWE Faculty of Law (2021), the 100th Anniversary of UNWE (2020), and the Faculty’s scientific conference “Challenges to Legal Regulation” (2023) under the patronage of Rector Prof. Dr. Dimitar Dimitrov.

Her direct involvement in organizing these events and her presentation of relevant scholarly contributions, including those related to the current competition, deserve recognition. Among her significant topics are works on: “Tax-Legal Relations Under the Current Legislation,” “Financial Oversight Powers of Local Government Authorities,” “Legal and Organizational Forms of Medical Institutions. Medical Institutions as Public Enterprises. Legal Framework and Governance.”

In addition to her research, teaching, and academic work, Assoc. Prof. Chilova has played a key role in developing and implementing new academic courses and curricula used both at UNWE and in other institutions. Notably: Master's Program "Financial Control and Financial Law" at the Faculty of Finance and Accounting, Department of Financial Control – subject: Tax Procedural Law; Master's Program in the General Economics Faculty – subjects: Tax Procedural Law, European and International Tax Law; Doctoral curricula in "Substantive Tax Law" and "Tax Procedural Law."

She also actively teaches in master's programs, including the course "Tax Law," and contributes by developing case studies and applying innovative teaching methods for law students, especially in state exam preparation.

Assoc. Prof. Chilova is the author of a peer-reviewed manual for state exams in Public Law and a peer-reviewed textbook in Tax Law, both intended for law students.

- **Evaluation of Scientific and Applied Research Activity**

Of particular significance in this procedure is her monograph "Legal Aspects of the Financial Control of the NHIF" (UNWE Press, 2024, ISBN 978-619-232-856-6), which is the first comprehensive scholarly study on the financial control exercised by the National Health Insurance Fund (NHIF) under Art. 72, para. 2 of the Health Insurance Act. The work meets all statutory criteria for an author's monograph and complies with the requirements of the Law on the Development of Academic Staff.

The importance of this monograph lies in its timely and practical focus. It highlights the preventive and follow-up oversight mechanisms of NHIF as a key element in ensuring sustainability and fairness in healthcare financing. The monography offers: A valuable analysis of the regulatory framework; Identification of real-life issues in NHIF's control practice; Insight into how financial oversight builds trust in the healthcare system; Practical suggestions for improving regulatory effectiveness.

Another important contribution is her co-authored chapter in a collective monograph titled "Comparative Legal Analysis of Withholding Tax in Light of the CJEU Practice" (UNWE Press, 2023, ISBN 978-619-232-722-4). This chapter analyzes the characteristics of withholding tax in Bulgarian tax law – a topic of great importance for international business and legal predictability.

Assoc. Prof. Chilova also presents a wide range of scholarly publications, marked by an interdisciplinary character. Notable topics include: "Legal Characteristics of Executive Grounds under Art. 209 of the Tax and Social Insurance Procedure Code,"; "Legal Characteristics of Security Measures under Tax and Social Insurance Procedure Code,"; "The NHIF Budget as Part of the Public Finance System,"; "Financial Control by NHIF under the Health Insurance Act,"; "Scope of Liability under Art. 19(1) and (2) TSIPC and Art. 177 VAT Act,"; "Public-Law Aspects of the National Framework Agreement,"; "Proceedings for Establishing Tax Violations and Imposing Penalties," etc.

- **Scientific and Applied Contributions**

The presented research activity highlights Assoc. Prof. Chilova as an established scholar in public law with a clear specialization in tax, financial, and administrative law. The examined

topics are timely, legally significant, and complex, requiring deep legal analysis and interdisciplinary methodology.

Her work contributes to: The refinement of legal theory; Bridging legal norms with practice; Clarifying legal institutions and concepts; Offering practical legal interpretations and frameworks for state institutions and professionals.

Her publications support the development of a predictable and consistent legal environment and offer modern solutions to normative and practical contradictions.

CONCLUSION

Given that Assoc. Prof. Nina Stefanova Chilova, PhD has met all statutory requirements for appointment to the academic position of “Professor” under the applicable legislation, and considering the overall positive evaluation of her scientific output, I express my positive opinion and recommend that the members of the academic jury vote in favor of stating a proposal to the Faculty Council of the Faculty of Law at UNWE to elect Assoc. Prof. Nina Chilova, PhD to the academic position of “Professor” in the field of higher education 3.6 “Law,” scientific field “Financial Law.”

April 14, 2025

Opinion provided by:

Prof. D.Sc. Maria Neikova